

Семироз Н. Г.,

*к.арх., доцент кафедри основ архітектури та
архітектурного проектування**Київський національний університет будівництва і
архітектури**e-mail: semyroz@bigmir.net**ID: 1460278**Orcid 0000-0002-1609-2582**DOI: 10.32347/2519-8661.2019-20.193686*

ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ГЕЛІКОРТУ ЩО ПІДПОРЯДКОВУЄТЬСЯ БЛАКІТНІЙ ЛІНІЇ

***Анотація:** В статті розглядається проблема транспортного сполучення в місті Києві. Пропонується введення прогресивних методів організації транспортного руху – організації повітряного сполучення в межах міста. Визначається новий тип конструктивної надбудови для обслуговування пасажирів повітряного транспорту – гелікорт. Надається визначення слову гелікорт. Визначаються проблеми з формування нормативної бази для такого виду споруд. Піднімається питання формування гармонійного архітектурного середовища міста Києва з будівництвом гелікортів. Наводяться приклади будівництва гелікортів як в Україні, так і за кордоном. Робиться висновок о необхідності передбачення стратегії розвитку нових архітектурних форм, що підпорядковуються блакитним лініям міста Києва.*

***Ключові слова:** гелікорт, блакитна лінія, архітектурне середовище*

Постановка проблеми.

Прискорення темпів життя у світі та в Україні потребує впровадження нових швидкісних видів транспорту в містах, а саме — гелікоптерів, підтвердженням цього є рекомендації Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО), де пропонується використовувати гелікоптери як міський транспорт.

Але в Україні не існує ще нормативної бази для вирішення цієї проблеми, у чинних вітчизняних нормативних документах наведено лише вимоги до покрівель висотних будинків як майданчиків для посадки рятувальних капсул чи вертольотів, але відсутні науково — обґрунтовані рекомендації щодо розташування комплексу споруд по обслуговуванню пасажирів (вантажів) повітряного транспорту в структурі житлових будинків та громадських будівель: не існує рекомендацій, обмежень за висотою, екологічних вимог, аеродинамічних критеріїв.

Мета дослідження. Оприлюднити ідеї будівництва **комплексів споруд з обслуговування пасажирів повітряного транспорту, які розташовуються на покрівлях будинків – ГЕЛІКОРТІВ** та розробка пропозицій що до їх проектування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Більшість людства асоціює слова "архітектура" і "архітектурний" з уявленнями про прекрасне, духовне, з ідеальними образами матеріально-просторової організації нашого життя. Привабливість професії архітектора в прагненні творити прекрасне, у чому є запорука постійного розвитку архітектури як мистецтва.

В сучасному просторі архітектор має передбачувати архітектурну основу майбутнього, формувати гармонійне архітектурне середовище. Поняття «архітектурне середовище» розуміється як частина загального простору, яке утворено архітектурно (художньо) обґрунтованими об'ємно-просторовими структурами, системами обладнання та благоустрою, об'єднаними в цілісність за законами художнього єдності [1].

Гармонійне архітектурне середовище яке відповідає архітектурно-художній ідеї підпорядковується блакитній лінії. Блакитна лінія формує обмежувальні елементи лінійних композицій: силует міста, розгортки фасадів вулиці. Динамізм блакитної лінії формує міське середовище, психологічне сприйняття та естетичну оцінку міста загалом[2].

Місто Київ має несумісність планувальної структури з потребою в транспортному забезпеченні. Інтенсивний розвиток автомобільного транспорту в місті, де мережа автомобільних доріг практично не придатна для забезпечення транспортних зв'язків з високими швидкостями, комфортом і безпекою через низьку пропускну здатність вулиць, погану якість дорожнього покриття і низку інших причин, призвели до кризової транспортної ситуації.

Вирішенням цієї проблеми міста може служити використання повітряного транспорту: гелікоптерів, дронів, аеромобілів, аеровелосипедів, тощо.

У багатьох країнах світу в містах-мегаполісах уже існують комплекси споруд з обслуговування пасажирів повітряного транспорту, які розташовані на покрівлях будинків, а в Україні тільки починається будівництво злітно-посадкових площин для гелікоптерів — **гелікорти**.

Гелікорт — структурний елемент міста і його транспортного вузла, що забезпечує планомірний розвиток міста. Архітектура гелікОРТУ проявляє динамізм і загальну спрямованість простору, інформує про необхідний напрямок руху. Архітектурно-просторова композиція гелікОРТУ виявляє його домінуюче значення як основної споруди житлово — громадського комплексу. Домінантність гелікОРТІВ проявляється в розташуванні їх на поверхнях житлових і громадських будинків: малоповерхових, середньоповерхових, підвищеної поверховості, багатоповерхових.

Перспективу облаштування майданчиків для гелікоптерів на покрівлях громадських будівель відображено в проектах міжнародних виставок. Так, у 1965 р. на даху одного з павільйонів Міжнародної виставки в Нью-Йорку було обладнано гелікоптерну станцію, розраховану на експлуатацію 24-місних гелікоптерів. Розмір злітно-посадкової смуги становив 60 x 60 м. Пасажирів доставляли на цю станцію п'ятьма швидкісними ліфтами.

Банківські установи завжди турбуються про свій престиж, і це втілюється в архітектурі їхніх будівель. Найвищою будівлею з посадковим майданчиком в США вважається вежа Банку США в Лос-Анджелесі (рис.1).

Рис.1 Вежа Банку США в Лос-Анджелесі

Це одна з восьми найбільших за висотою будівель у США, а також найвищий хмарочос у Каліфорнії. На даху цієї будівлі знаходиться посадковий майданчик, що робить його найвищим хмарочосом з гелікоптерним майданчиком на даху в світі. Висота об'єкта — 310 м. Хмарочос знаходиться в зоні підвищеного сейсмічного ризику, тому проектом було передбачено запас міцності, здатний витримати землетрус до восьми балів за шкалою Ріхтера. Будівля складається з 73 поверхів і дворівневої підземної парковки. Будівництво хмарочоса було розпочато в 1987 р. і закінчено в 1989 р. Будівля була спроектована Г. Коббом і архітектурною фірмою PeiCobb Freed & Partners і коштувала 350 млн доларів США. Це одна з найвпізнаваніших і найвищих будівель у Лос-Анджелесі. Гелікоптерний майданчик на вершині хмарочоса, як

скляна корона, яскраво освітлюється вночі, що надзвичайно красиво. Також фактом є те, що розташування гелікорта на даху цієї будівлі було найвищим у світі до 2010 року, коли в Гуанчжоу (Китай) був побудований Міжнародний фінансовий центр з гелікоптерним майданчиком на висоті 438 м.

Готелі, які зацікавлені в збільшенні кількості відвідувачів, заохочують потенційних клієнтів за допомогою реклами, в якій наводять поряд із пам'ятками архітектури сучасні рішення в архітектурі готелю. Найкрасивіший та найзнаменитіший будинок, який знаходиться в найбільшому місті Об'єднаних Арабських Еміратів у Дубаї, — це розкішний готель зі злітно-посадковою площиною — готель Бурдж-ель-Араб. (рис.2)

Рис.2 Готель Бурдж-ель-Араб у Дубаї

Бурдж-ель-Араб (з араб. — «Арабська вежа»). Будівлю зведено в морі на відстані 280 м від берега на штучному острові, з'єднаному з берегом за допомогою мосту. Має висоту 321 м. Будівництво готелю почалося в 1994 р., для відвідувачів він відкрився 1 грудня 1999 р. Готель був побудований у вигляді вітрила доу — традиційного арабського судна. Ближче до верху знаходиться злітно-посадкова площа, а збоку — ресторан «Ель-Мунтаха» (араб. — найвищий), обидва підтримують консольні балки. Таке архітектурне рішення об'єкту та розміщення гелікорта на 28 поверсі готелю дуже приваблює відвідувачів, адже трансфер на гелікоптері дозволяє милуватись панорамою міста з висоти пташиного польоту. Автор гелікорта — Р. Гернон, яка працювала під керівництвом Т. Райта в компанії Atkins. За прообраз гелікорта Р. Гернон взяла корабель Starship Enterprise із кіносеріалу Star Trek. Загальний вигляд готелю нагадує натягнуте вітрило, звуження поверхів з висотою та динамічний рух, увінчаний гелікоптерним майданчиком. На це впливає також конусоподібна трикутна форма споруди. Такий семантичний прийом архітектури будівлі формує своєрідну асоціативність міста, його впізнаваність.

Не суперечить будівництво “IQ Business Center” блакитній лінії забудови Києва. (рис.3). “IQ Business Center” — перший у Києві бізнес-центр класу «А+». Бізнес-центр розташований у центрі міста на перетині бульвару Дружби Народів та вул. Сергія Струтинського (архітектурно-проектне бюро ТАМ А. Пашенько). «Розумний» бізнес-центр поєднує в собі статус та інноваційні технології. У “IQ Business Center” вперше використано унікальні рішення в сфері інженерних мереж і фасадних систем. Дев’ятнадцятиповерховий монолітно-каркасний будинок, матеріал конструкцій — армований залізобетон. На покрівлі бізнес-центру знаходиться майданчик для гелікоптера, діаметр робочої частини якого становить 30 м, зможе прийняти більшість гелікоптерів зі злітною масою до 5 т і максимально габаритним розміром до 15 м.

Рис.3 “IQ Business Center” м.Київ

Висновки: Аналізуючи, доповнюючи проектні та наукові дослідження новими необхідно передбачати стратегію розвитку архітектурних форм. Гелікорти, як структурні елементи міста, його доміанти мають бути гармонійно інтегровані в оточуюче архітектурне середовище.

Список використаних джерел.

1. Болотов Г.І. Основи формування архітектурного середовища//Монографія/ Г.І. Болотов .-К.: Національний авіаційний університет, — 2012. — 568 С.
2. Коротун І. В. Основи гармонізації архітектурного середовища // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Архітектура . — 2014. — № 793. — сс. 19-26.

Semyroz, Nina.

*PhD arch., associate professor,
Kyiv National University
of Construction and Architecture.*

orcid: 0000-0000-0000-0000

[e-mail: semyroz@bigmir.net](mailto:semyroz@bigmir.net)

ID: 1460278

Orcid 0000-0002-1609-2582

FORMATION OF HARMONIC ARCHITECTURAL ENVIRONMENT OF. HELICOURTS WHICH SHOULD BE SUBORDINATE TO THE SKY-BLUE LINE

The article investigates the construction of an air network of a set of structures to service the passengers of air transport. The problem of transport communication in Kyiv is outlined: the city features an incompatibility between the urban planning structure and the need for transport support. It is proposed to introduce the progressive transportation methods, i.e. to organize the air traffic within the city. A new type of structural superstructure for air transport service, i.e. heliports, is defined.

The notion of Heliport is defined based on the Greek "βιδωτό", a "screw", and the English "court". Heliport is a set of facilities to service the passengers of air transport, which is located only on the part crowning a residential house or a public building, or is located on the platform of the transport hub and has an equipped platform designed for take-off and landing of helicopters or rescue crews.

The latest research is analyzed in order to create a harmonious architectural environment for heliports. The examples of constructing the air network of a set of structures for air transport passenger servicing. It is necessary to foresee a strategy for the development of new architectural forms. They must be subordinate to the blue lines of the city of Kyiv.

Keywords: heliports, sky - blue line, architectural environment